

Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

Kompletterande remiss av DS 2016:20 Strada – Transportstyrelsens olycksdatabas

Rikssarkivet har tagit del av rubricerade promemoria Strada – Transportstyrelsens olycksdatabas. Rikssarkivets svar avgränsas till de frågor där Rikssarkivet berörs av förslaget.

Gallring enligt förslaget

I förslaget till lag om Transportstyrelsens olycksdatabas anges i 16 § att personuppgifter i olycksdatabasen ska gallras när de inte längre behövs för sitt ändamål. Som skäl till förslaget anger utredningen att integritetsaspekter ska beaktas vid bestämmelsernas utformning. Dessutom anger man att uppgifterna har vissa likheter med uppgifter som framställs i den officiella statistiken och att gallringsreglerna därför bör vara desamma.

Rikssarkivet har genom deltagande som expert i utredningar, i remissyttranden och genom synpunkter som lämnats efter delning av författningsförslag, haft inställningen att integritetskänsliga personuppgifter som huvudregel inte bör gallras.

De bör istället skyddas genom bestämmelser om sekretess och informationssäker behandling av uppgifterna. Ett sådant synsätt ger en större rättssäkerhet vid misstankar om integritetskränkande behandling av personuppgifterna. Då finns uppgifterna kvar i den kontext de uppkommit liksom uppgifter i t.ex. behörighetskontroll- och loggsystem. Behandlingen av personuppgifter kan då rekonstrueras och ligga till grund för utredningar om eventuella tjänstefel eller skadeståndsanspråk.

Rikssarkivet har alltså menat att man istället för att gallra personuppgifter kan skydda den personliga integriteten genom att uppgifterna bevaras samtidigt som de omfattas av sekretess. Detta bevarande sker i den registrerades intresse eftersom det, genom att uppgifterna bevaras går att eftersöka vad som registrerats och därigenom också kan ge en möjlighet till upprättelse om

myndigheten har begått några felaktigheter i samband med personuppgiftsbehandlingen.

Att gallra är en oåterkallelig åtgärd med en slutlig förlust av rätten att ta del av allmänna handlingar, behovet av information för rättskipningen och förvaltningen, och forskningens behov.

Utredningen anger i avsnitt 5.13.5 att uppgifter i Strada hos Transportstyrelsen omfattas av sekretess enligt 24 kap. 8 § OSL. För enskilda personliga förhållanden (personuppgifter) gäller sekretessen i högst 70 år.

Undantag för behandling av personuppgifter i myndighets verksamhet som omfattar behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål, finns också i Dataskyddsförordningens artikel 89. Villkoret för detta undantag är att skyddsåtgärder säkerställer att tekniska och organisatoriska åtgärder införts för att se till att principen om uppgiftsminimering iakttas. Där nämns särskilt pseudonymisering som en möjlig åtgärd.

I Dataskyddsförordningens artikel 5 anges att personuppgifter ska insamlas för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Men även här finns ett undantag då uppgifter som efter insamling i ett senare skede också behandlas för behandling av arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål i enlighet med artikel 89.1, inte ska anses vara oförenliga med de ursprungliga ändamålen.

Det bör även beaktas att regleringen avseende personuppgifter i Dataskyddsförordningen endast omfattar nu levande personer. Det innebär att det i Strada borde finnas en mängd personanknutna uppgifter som inte omfattas av den regleringen.

Det kan finnas anledning att dessutom ta i beaktande de olika vetenskapsdisciplinernas förutsättningar vid forskning. Som nämnts ovan kan även historiska forskningsändamål komma ifråga för uppgifter som ingår i databasen Strada. Historisk forskning är ofta beroende av att uppgifter är knutna till personer. Ofta exemplifieras större skeenden i samhället genom att beskriva enskilda individers liv och öden. Socialhistoriskt inriktad forskning är också numera en naturlig gren av historieforskningen. Generellt sett minskar värdet på informationen om den inte längre kan kopplas till en person. Utredningen har dessutom redan visat på värdet av att kunna göra studier och jämförelser över tid.

Sammanfattningsvis finns inget som entydigt pekar på att uppgifterna i Strada måste gallras. Det kan tvärtom finnas vinster med att bevara dem under de villkor som Dataskyddsförordningen ställer och sekretessreglering som redan finns.

Bemyndiganden enligt förslaget

Under förutsättning att lagförslagets 16 och 18 §§ kvarstår i nuvarande form anser Riksarkivet att det är lämpligt att Riksarkivet är den myndighet som ska kunna utfärda föreskrifter om undantag från gallring av personuppgifter. Likaså anser Riksarkivet att det är viktigt att ett sådant bemyndigande finns i det fallet.

Beslutande i detta ärende har varit riksarkivarien Karin Åström-Iko. Närvarande vid ärendets slutliga handläggning har även varit arkivarie Patrik Höij, föredragande.

Karin Åström-Iko

Patrik Höij